

Kümme lugu.

Widewikul sõpradele juttustanud

Suhan Liim.

Tartus ja Riias.

Schnakenburgi trükk ja kulu.

1893.

Дозволено Цензурою. — Дерптъ, 14. Декабря 1892 года

Õhimejed kirjaniku tundmused.

Trrrr! ... Wiimse poogna wiimse lehekülle wiimse rea alla lendas rägisedes paks tindi joon. Walmis! ütles sulg. See oli hõiskamine, väljakannatud hädade lõpuhymne — oli, nagu oleks kindral oma wäega praegu waenlase linnawärawa lahti murdnud, tuhandefordne hurraa läbi õhu helisenud, keegi luupainaja alt lahti saades äganud, mõrõja aasta ootamise järele peiu rinnale langenud, nagu oleks tuhat suurtüfki lahti lastud — kõik need hääled oliwad segamine koos ja siis ei olnud see muud midagi kui kirjutuse sulle rägise wrrrr! Walmis! hüüdis sulg nagu sõjapörs wapruse, wiha ja hõiskega segamine — walmis!

Mis teie arwate? Lastad mõtte juures pääd murtud, tuud tisedaste kirjutatud, nädalad uneta olnud, päewad sõõmata ja tunnid paberossita mõõda saadetud ja nüüd tab sulg selle suure sõnume: Walmis!

Lasta pääd murtud ja kuda murtud, paraflu?

Kas olete näinud, kuda hobustega harjumata noor ne peru hobuse selga istub? Tõmbab üht, tõmbab heliku aru, aga kes tõmbab, on hobune, keda tõmma — noorherra ise! Mitte ratsutaja, waid ratsu tahtsunnib. Sõit läheb sinna, kuhu Zumal aitab. Kui tahab, võib noorherra eluga kodu saada, minu terwete kontidegagi. Siiski aga on kardetaw ifla peru hobusega wälja sõita, päälegi siis kui seda iewa ratsanik teeb. Harilikult on aga perud hobust need kõige ilusamad ja neid leitakse — kogemata.

Suurem häda muudgu sellele, seda mõte sõidutama hakkab. Nlus mõte on peru hobune — õige tõsi! Tuleb kogemata ja lugu läheb kirjuts, kui sõiduhimu suur ja sõitja süda südi, aga loogika waljastega veel hästi ei oska ümber käia. Tunnete seda lugu, kus Pegasus noore luuletaja seljast maha wisab ja hirnudes edasi kihutab? Küllalt. Koh, armake ise, mis niisugune sõit aasta läbi pääajule maksmata tuleb ja teie saate selle endise aja doktoriga ühes hüüdma et mõtlemine kanade päralt raske olla.

Uusun, sõber!

Kõik need juured asjad üleüldse ja weitsed veel iseäranis, mõiwad noort kirjanikku küll mõtlema panna. Ei wiska sind mõte õnnekorral mitte kraawi, ei taba tema sind, waid sina wiimaks teda — mis su tööst wiimaks õige tuleb? Ei, tuhat, mis tuleb? Kes seda küsib! Mõie kessee teab, mis kunagi millestgi tuleb, täna, homme, tunahomme ehk tuna-aasta? Kuule nüüd! Kirjuta minu pärast wagoni täis raamatuid — kirjuta aga — ega see sinu süü ei ole, kui nad trükitud ei saa. Millest siis veel midagi peab tulema kui tööst ei tule? Ei loe su raamatuid keegi — kirjuta neid enesele südame kosutuseks.

Alga see süle südi hõiskamine? Jaa, waatke, on koguni ise asi. Miskipärast sulg hõiskas? Sulg teadis, mis ta lõpetas. Sulg ehitas piramiidi. Ei mõinud Warao see ja see rõõmsam olla, kui ta neljakümne aasta ehitus wiimse tipukivi sai, kui mina, kui ma wiimse joone tõmbasin.

Ja nüüd — trükitjad?

Oh trükitjad!!

See ohkamine on nüüdne, seda pean ma ütleva. Sel korral ei tunnud süda muud kui aina rõõmu, rind oli juubeli koda.

Zoon oli siis juba wiimse lehekülle pääl all, see tähendab: töö oli valmis.

Ma ei oska ütelda, misjugu se tundmusega — enese meelest olin ma juba kuulus kirjanik — seadsin ma walmis saanud käsikirja raamatuks kottu ja ajasin palitud selga — teate ise mispärast. Mu talitaja naišterahwas, wana trimpsumuud näoga lahke wanake, punane põll ees ja suuremuduline rätt pääs, tuli sel filmapilgul tuppa, waatas söögilauale, minu otja ja raputas pääd. Nagu ennegi, nii oli ka täna toit pea puutumata. Mis aga enam tähendas, paberossidest, mida hää wanake kolme päewa eest ainult ühe päewa tarwis toonud, oli suurem osa alles. Ta oles hää meelega kõnelema hakkanud, et maitsem supp ja pruun praad külmas läinud, oles küsinud, kas see Miili, Maali või Mathilde süü on — kõigile neile on sonett isi tehtud ja wanake oskab lugeda — aga ta teadis, et siis ta palk ära mõetaks, nagu ju mitme nädala eest meie wahel maha oli tehtud.

Drükkijat otšima, see oli kõik mille pääle ma maailmas weel mõtlesin.

Minu tuba on teise korra pääl, millest kaunis hästiline trepp alla wiib. Ma astusin uksest wälja — pumps! Nii ruttu ei olnud ma ial alla astunud. Astunud! Kulake, mitte astunud, waid kukkunud! Kui inimesel suured mõtted pääs, ei ole aega weitseid treppisi tähele panna. Ei ole ka aega kuulata, kas mingi koht haiget sai. Mu käsi rabas käsikirja järele tasku — see oli wigastamata ja oli jalg ehk käsi katki, see oli weike õnnetus.

Wiimaks olin ma uulitsal — kuhu nüüd? Misjugu se raamatu kaupleja juurde? Annan ühele käsikirja ära, teine wihastab, mis teba ilma jäeti. Wiimati lähewad isekestis tülisse, üks teeb teisele halba ja minu süü? Teadagi, minu käsikirja tahawad kõik saada, maksu mis maksab. Ma ei taha aga häid inimesi waewata. Ma mõtan ainult 100 rubla poogna eest, sellest on mulle küll! Mis siis ülearu